

L'aigua que alimenta la Cartoixa es capten en la zona coneguda com la Pietat situada en les estribacions del Montsant. En aquest punt, on a finals segle XVI es va construir una capella, es recull l'aigua d'una font natural i la que baixa pel barranc de la font de la Pregona. Aquestes aigües es recullen en una bassa de capçalera de la que neix una mina que la condueix fins a la Cartoixa. Aquesta conducció, fa uns 1,5 m d'alçada i una amplada de 60 cm i està feta amb fàbrica de maó. El primer tram presenta un fort pendent fet que requereix l'existència de diferents registres per a netejar periòdicament les deposicions calcàries, i l'anomenat vaporador, que fa de xemeneia de ventilació i sobreexidor.

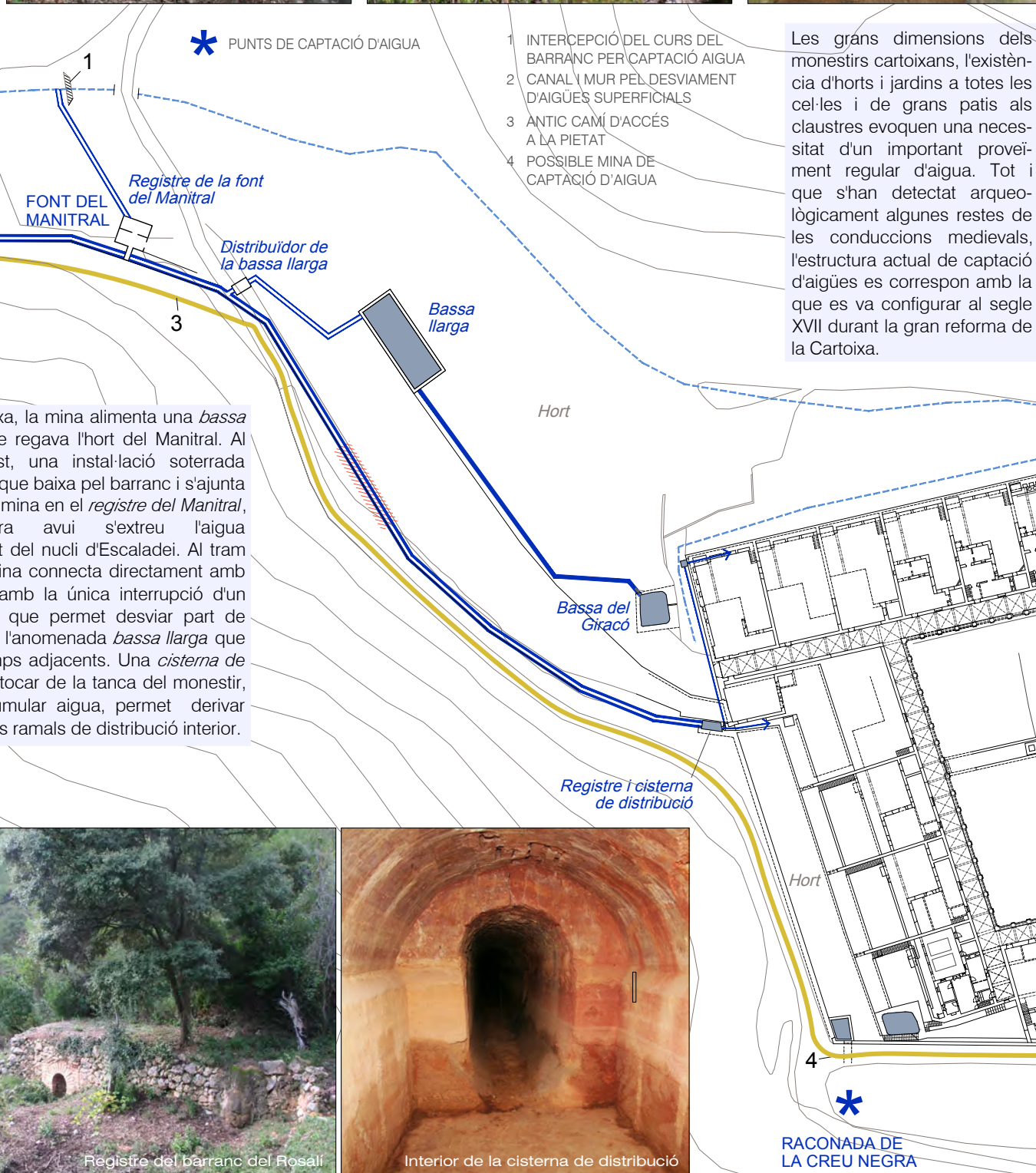
VISITA AL CAMP DE TARRAGONA I PRIORAT

LA MINA D'AIGUA A LA CARTOIXA D'ESCALADEI

Acompanyants a la visita:
 Josep M. Vila, arqueòleg i historiador
 Carlos Brull Casadó, arquitecte
 Andreu Alfonso Jardí, arquitecte

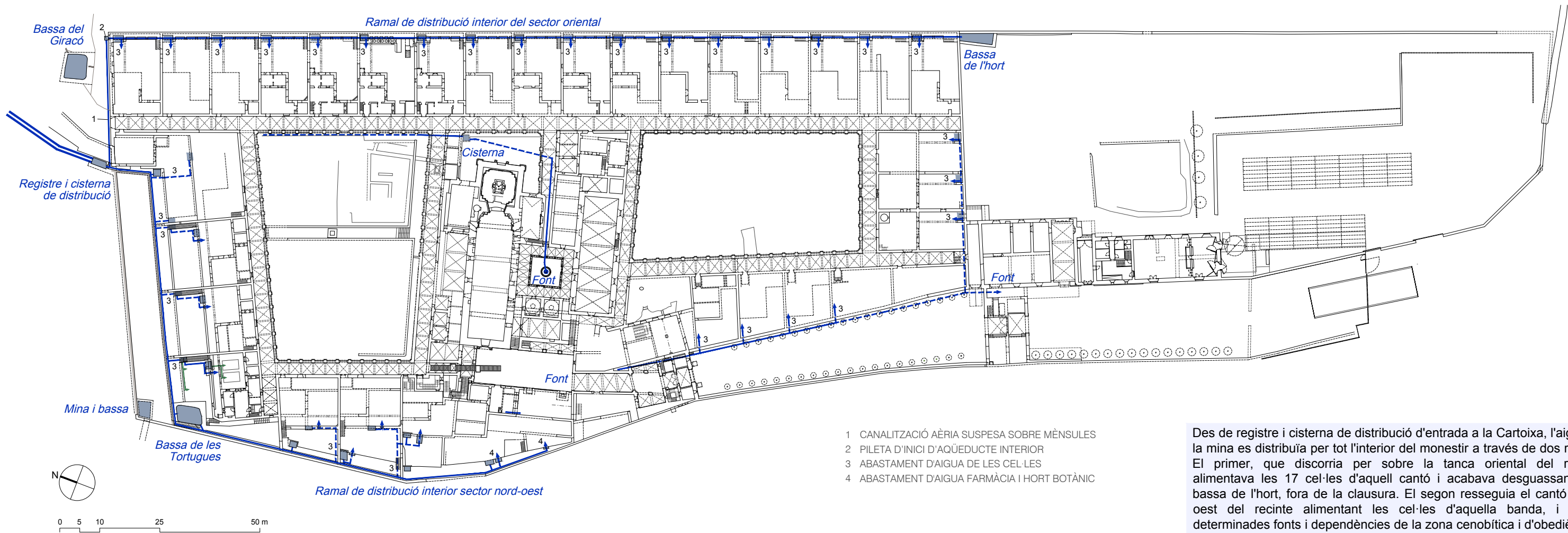
Diumenge, 16 de desembre de 2018

A la part baixa, la mina alimenta una bassa triangular que regava l'hort del Maniral. Al final d'aquest, una instal·lació soterrada recull l'aigua que baixa pel barranc i s'ajunta amb la de la mina en el registre del Maniral, d'on encara avui s'extreu l'aigua d'abastament del nucli d'Escaladei. Al tram final de la mina connecta directament amb la Cartoixa, amb la única interrupció d'un altre registre que permet desviar part de l'aigua cap a l'anomenada bassa llarga que rega els camps adjacents. Una cisterna de distribució a tocar de la tanca del monestir, a més d'acumular aigua, permet derivar l'aigua als dos ramals de distribució interior.

Les grans dimensions dels monestirs cartoixans, l'existència d'hortos i jardins a totes les cel·les i de grans patis als claustres evocuen una necessitat d'un important proveïment regular d'aigua. Tot i que s'han detectat arqueològicament algunes restes de les conduccions medievals, l'estructura actual de captació d'aigües es correspon amb la que es va configurar al segle XVII durant la gran reforma de la Cartoixa.

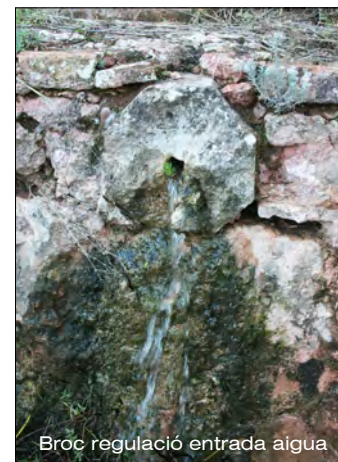
RACONADA DE LA CREU NEGRA

Des de registre i cisterna de distribució d'entrada a la Cartoixa, l'aigua de la mina es distribuïa per tot l'interior del monestir a través de dos ramals. El primer, que discorria per sobre la tanca oriental del recinte, alimentava les 17 cel·les d'aquell cantó i acabava desguassant a la bassa de l'hort, fora de la clausura. El segon resseguia el cantó nord i oest del recinte alimentant les cel·les d'aquella banda, i també determinades fonts i dependències de la zona cenobítica i d'obediències, com ara la farmàcia, la cuina, les habitacions dels frares llecs, etc.

L'ABASTAMENT D'AIGUA A LA CARTOIXA

Broc regulació entrada aigua

Cisterna oberta de la cel·la

Bassa de les Tortugues

L'alimentació de cada cel·la es feia a través d'una pica(a), situada al terra d'un mirador elevat, que permetia ajustar el flux d'aigua per a que arribés la mateixa quantitat a cada una d'elles. Aquesta disposava d'un broc lateral(b), de forma octagonal, que vessava l'aigua a una cisterna oberta(c) situada generalment a sota, que permetia regar l'hort(d) i proveir de l'aigua de consum necessària al monjo. En determinades cel·les, com la museïtzada, hi havia una segona cisterna(e) que permetia regar el jardí(f), situat a un nivell inferior de l'hort. L'aigua sobrera, després de passar per la comuna, anava a parar a una claveguera d'aigües brutes(g) que connectava totes les cel·les. Les basses de les Tortugues i del Giracó, ubicades a la part alta de la Cartoixa servien per a netejar periòdicament en profunditat aquesta claveguera, especialment durant els mesos d'estiu en la que l'abastament d'aigua ordinari escassejava.

Font de la plaça de l'Església

Font del claustre Menor